

Et nyt svensk Initiativ.

Jordbrukets Föreningsskola i Sånge-Säby.

Til de hidtil kendte Skoleformer er der nu kommen en ny — Skolen, der tager Sigte paa Uddannelse af Ledere af Landbrugets Organisationer. Foreløbig er det dog kun Sverige, der har en saadan. I Skolens Kursus sidste Vinter deltog en Elev fra Danmark, A. Anker-Ladefoged, Christiansdal, Vraa, og han fortæller her om Skolen og dens Formaal.

Det Aar, der nu er gaaet siden Befrielsen, har bragt mangt og meget Nyt ind over vort Land. En frisk Brise fra den Verden, vi i seks lange Aar var delvis afskaaret fra, strømmer nu ind over vore Grænser, medbringende nye Ideer og Impulser fra forskellige Lande, nære og fjerne.

Jeg vil her omtale en ny Skoleform, der er skabt i vort Naboland Sverige paa *Jordbrukets Föreningsskola* i Sånge-Säby. Skolen har jeg lært at kende gennem et Ophold paa den sidste Vinter. Allerede det Navn, Skolen har, fortæller en Del om den. Ordet *Förening* leder straks Tanken hen paa Landbrugets Organisationer, og det er da ogsaa dem, der har rejst denne Skole og i det hele taget skabt Behovet for en saadan Skole. Inden jeg nærmere omtaler Skolens Virksomhed, vil jeg nævne lidt om den Udvikling, der i de senere Aar er foregaaet inden for det svenske Landbrugs Organisationer, den økonomiske saavel som den faglige, da det er denne Udviklings Forløb, der har ført til Oprettelsen af Skolen. Først og fremmest skal omtales den økonomiske: Andelsbevægelsen, der nu har opnaaet en Indflydelse paa hele Næringslivet derovre, der fuldt staar Maal med den tilsvarende herhjemme, ja, man kan næsten fristes til at sige, at man dér er naaet endnu længere med Andelsideen. Paa alle Omraader griber denne „Folkebevægelse“ ind i Landmændenes Tilværelse. Den er med til

at skaffe Tryghed om Produktionen og om Arbejdet med Jorden i det hele taget samtidigt med, at den ud over de rent økonomiske Fordele, den kan bringe Medlemmerne, har sin store Betydning som folkeopdragende Bevægelse. Ja, den er med at værne om det, vi nordiske Folk sætter højt: den demokratiske Styreform.

Den svenske Andelsbevægelse i sin nuværende Form er relativt ung. Ganske vist begyndte man i Sverige paa samme Tid som herhjemme med Oprettelsen af Andelsselskaber, men der blev ikke dengang Tale om samme enorme Udvikling som hos os. Landmændenes Kaar var dengang endnu saa gode derovre, at Samarbejdstanken endnu ikke var aktuel. Først omkring 1930, den voldsomme Depressions første Aar, blev Tanken om Samarbejde for Alvor aktuel, og fra denne Tid maa man skrive den svenske Andelsbevægelse i dens nuværende Skikkelse. Siden disse Aar har en rivende Udvikling gaaet for sig. Et Organisationsapparat byggedes op, grundigt gennemtænkt paa Baggrund af de Erfaringer, man kunde indhente fra andre Lande, hvor Andelstanken da allerede var stærkt udbredt, og da ikke mindst her fra Danmark. Led paa Led er efterhaanden blevet føjet til Kæden af Andelsselskaber, og ved Dannelsen af de store Rigsorganisationer og disses atter samlende Organ: *Lantbruksförbundet*, naaedes nye Muligheder og øget Indflydelse paa Landbrugets Forhold.

Paa det Program, Rochdale-Væverne i sin Tid opsatte for deres Forenings Virksomhedsomraade, stod som et af de syv Hovedpunkter: Oplysningsvirksomhed, et Punkt, der er blevet tillagt stor Betydning, uanset i hvilken Form Andelsideen i forskellige Lande er ført ud i Livet. Ikke mindst i Sverige har man knyttet Oplysningsvirksomheden til det Arbejde, der foregaar inden for Andelsbevægelsen. Man har indset, at kun gennem en vidtgaaende Folkeoplysning naas de store og varige Fremskridt. Der lurer en stor Fare i alle Organisationer, nemlig den, at Medlemmerne lader Organisationen tænke for sig. Det er her, Oplysningsvirksomheden har sin store Betydning. Den skal forhindre, at Medlemmerne bliver kollektivt tænkende Individuer. Men er det vigtigt, at Medlemmerne oplyses paa

denne Maade, da er det ikke mindre vigtigt, at de, der er Ledere, er kvalificerede til at være dette.

Man har inden for svenske Landbrugskredse gjort sig det klart, at den landbrugsøkonomiske og den landbrugsfaglige Bevægelse — og dermed Landbrugets Standard — staar og falder med Uddannelsesarbejdets Succes og Ledernes Dygtighed. Man har nydt godt af Pionerernes Arbejde, de Pionerer, der tidligt saa Vejen, man skulde gaa, og som ved et møjsommeligt Selvstudium, gennem bitre Erfaringer, naaede frem til en Position, der er forbilledlig. Men den Dag kommer, da en Afløsning skal finde Sted, og da gælder det om at have Folk, der er kompetente dertil. Kvalificerede Folk kræves der, men skal disse saa erhverve deres Viden paa samme slidsomme Maade som Forgængerne? — Nej, for da hæmmes Udviklingen, og Stagnation er der ikke Tid til, altsaa maa der i Tide gøres noget for at give Ungdommen Chance for at skaffe sig den Viden, der er nødvendig, om den skal kunne lede videre fremefter.

Det var saadanne Tanker, der førte til Oprettelsen af en særlig Skole for dette Formaal. Ideen blev først fremført af det svenske Landbrugs store faglige Bevægelse R. L. F. (Riksförbundet Landsbygdens Folk), en upolitisk Bevægelse, der opstod under Krisens svære Aar, og som siden har haft en kolossal og stadig Tilvækst. Den tæller nu 180 000 Medlemmer eller ca. $\frac{3}{5}$ af samtlige svenske Jordbrugere og er en Bevægelse, der betyder overordentlig meget i Landbrugets Kamp for at holde sig paa Højde med andre Befolkningsgrupper. Denne Bevægelse syslede ivrigt med Tanken om en saadan speciel Skole og foretog tidligt Indsamlinger med Henblik paa dens Oprettelse. Sluttelig tog dog Lantbruksförbundet Initiativet og iværksatte Indsamlinger blandt alle Landbrugets Organisationer, ogsaa Ungdomsforeningerne, og ved fælles Hjælp lykkedes det saa til sidst at virkeliggøre Ideen. Man købte Herregaarden „Sånga-Säby“, der ligger ca. 30 km Vest for Stockholm, og allerede i Maj Maaned 1944 stod Skolen klar til at begynde sin Virksomhed.

Ogsaa andre Befolkningsgrupper havde indset Betydningen

af saadanne Skoler, der sigter paa at hæve Gruppens Standard økonomisk saavel som fagligt. Dette gælder f. Eks. Arbejderne og Haandværkernes Organisationer, der allerede tidligt byggede saadanne Skoler. Vi har herhjemme Andelsskolen, der dog ikke kan sidestilles med den, hvis Virksomhed her skal beskrives, da Andelsskolen er specialiseret paa Uddannelse af Funktionærer.

Allerede den første Sommer tog „Jordbrukets Föreningsskola“ fat paa Arbejdet, idet der i Sommerens Løb blev afholdt en Række længere og kortere Kursus. Iøvrigt former Skolens Virksomhed sig i store Træk saaledes:

Skolen afholder hvert Aar et ordinært Vinterkursus, der strækker sig over Tiden fra 1. November til sidst i April Maa-ned. Til dette Kursus, der er det fundamentale i Skolens Arbejde, optages der 40 Elever og desuden en Elev fra hvert af de nordiske Nabolande. Dette, at ogsaa de øvrige nordiske Lande faar Lov at være repræsenteret, skyldes en enestaaende Gestus fra de svenske Landmænds Side, idet de har rejst en Fond paa 150 000 Kr., der skal gøre det muligt hvert Aar at give en norsk, en finsk og en dansk ung Landmand frit Op- hold paa Skolen.

I Vinterkursuset undervises der blandt andet i følgende Em- ner: Nationaløkonomi, Nærings- og Socialpolitik, Handelslære, Landbrugsøkonomi, Bogføring, Statskundskab, Foreningskund- skab, Idéhistorie m. m. Undervisningen er saaledes meget al- sidig og sigter paa at give Eleverne en god Orientering i øko- nomiske Spørgsmaal, Samfundsproblemer, og en Lære i de Former, hvorunder Menneskene samarbejder med særligt Hen- blik paa Andelsbevægelsen.

Lærerstabten bestaar af en Rektor, der har mange Aars Er- faring som Landbrugsskoleforstander, en Agronom og en Ma- gister med Økonomi, politisk Historie og Psykologi som Spe- ciale. Foruden disse permanente Lærerkæfter kommer der paa Skolen adskillige kendte Foredragsholdere i mere specielle Em- ner. Dette muliggøres let, takket være Skolens gode, centrale Beliggenhed.

Undervisningen foregaar efter moderne Metoder ved Fore-

læsninger, Diskussioner og Studiekredsarbejde og er først og fremmest baseret paa at uddanne Personligheden hos den enkelte. Der findes alt til Raadighed af det, en saa omfattende Undervisning kræver af Hjælpemidler, bl. a. et righoldigt Bibliotek og Adgang til alt i Tidsskrifter og Blade. Iøvrigt bør nævnes, at Skolens hele Milieu, de naturskønne Omgivelser ved Skov og Sø og et fuldendt Interiør gør, at de allerbedste Betingelser for et udbytterigt Arbejde er til Stede.

Og hvad er det saa for Elever, der besøger denne Skole? Ja, som allerede nævnt er Maalet at skabe en kvalificeret Flok af Ungdom til at virke for Landbrugets Gavn som Ledere i Foreningerne, som Bestyrelsesmedlemmer, Funktionærer eller som gode Medlemmer, der kan være med at skabe den rette Samarbejdsaand inden for Landbrugets Sammenslutninger. Ikke saadan at Skolen fabrikkerer Færdigvarer i denne Retning, ingenlunde; men Landbruget skal gennem det Arbejde, der gøres der, have en vis Garanti for, at der stadig findes en veluddannet Flok af Ungdom, der kan være med at befordre Udviklingen videre. For at blive optaget — der optages baade Mænd og Kvinder — kræves det, at Vedkommende har gennemgaaet en Landbrugsskole eller lignende, og at de samtidigt kan bevise at have været mindst et Par Aar ved Faget. Den laveste Ansøgningsalder er 18 Aar, men de fleste, der kommer der, er mellem 25 og 30 Aar, altsaa Folk, der har naaet en vis Modenhed. Søgningen til de to afholdte Vinterkursus har været meget stor, og en nøje Udvælgelse har derfor kunnet finde Sted. Ved Udtagelsen af Eleverne søger Skolen saa vidt muligt at ordne det saaledes, at alle Egne af Landet bliver repræsenteret for derigennem at sikre sig, at de nye Ideer og Synspunkter, som Skolen kan bringe, kommer bedst muligt ud i den praktiske Arbejdsmark.

Hele Skolens Virksomhed er imidlertid ikke omtalt hermed. Den har en anden og lige saa vigtig Form for Spredning af Oplysning til Landbrugets Udøvere. Fra den Tid, hvor det ordinære Kursus ophører og til det næste Vinterhold skal møde, afholder Skolen en Række længere og kortere Kursus. I disse Kursus deltager Ledere fra de lokale Foreninger, Funktionærer

fra Andelsselskabernes Virksomheder, Ungdomsledere, Landbrugslærere o. s. v. Disse Kursus er Specialkursus og tilsigter at give Deltagerne en lille Opfriskning paa forskellige Omraader, som vedrører det Arbejde, der foregaar inden for Foreningsbevægelsen — en Stimulans, kan man sige, for at holde Entusiasmen vedlige. Ogsaa Folk uden for Landbruget gæster Skolen som Kursusdeltagere. Der bliver saaledes holdt kortere Kursus med Deltagere fra andre Befolkningsgruppers Foreninger, Journalister m. fl. Dette gøres for at bibringe disse en bedre Forstaaelse af Landbrugets Forhold og for i det hele taget derigennem at hjælpe til at fjerne de Modsætninger, der — derovre som herhjemme — stadig findes mellem Land og By.

Der er gaaet to Aar, siden Skolen begyndte sit Arbejde, og det ses allerede nu, hvor stor Betydning den vil faa i Landbrugets Tjeneste. Den er et Ferment, der er med til at bringe hele Landbrugsmaskineriet til at glide. Den er blevet en ny Gren paa den Stamme, der har sin Rod i Grundtvigs Skole, en ny Aandens Højborg, der skal hjælpe til at bibringe Sveriges Bønder den Tro, Selvtillid og Entusiasme, der er nødvendig for at sikre en maalbevidst Udvikling og en Videreførelse af de urgamle Traditioner, som svensk Bondekultur bygger paa. Den skal aabne Øjnene for de store Muligheder, der vindes gennem øget Samarbejde, og den skal samtidig gøre det forstaaeligt, at der med dette følger Ansvar, ogsaa for den enkelte.

A. Anker-Ladejoged.
